

ζόμενον ὡς ἄλλως ὑδρόβιον φυτὸν καὶ διερχόμενον τὴν ἐποχὴν τῆς φυτικῆς αὐτοῦ αὐξήσεως ἐν τοῖς ἐπὶ τούτῳ κατασκευαζομένοις ὑδραγωγείοις.

Κ. Χ. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΙΝΗΣΙΣ.

Εἶναι ἡ νύξ τῆς 31 δεκεμβρίου καὶ τὸ ὠρολόγιον τῆς Παναγίας τῶν Εἰσοδίων σημαίνει μεσονύκτιον. Τὸ 1877 ἐκπνέει, ἐξέπνευσε! Μία κλαυθμηρὰ κυνὸς ὕλακῆ ἀπαισίως ἐντὸς τοῦ σκότους ἀντηχεῖ, νεκρολογοῦσα τὸ ἔτος τὸ μουσαρόν. Μετ' ἀηδίας ὁ χρόνος τὸ ἐξήμεσεν ἐντὸς τοῦ βραχέου τῆς αἰωνιότητος. Βλασφημίαν καὶ κατάραν μίαν ἐὰν προφέρητε, ἐπλέξατε τὸ ἐπιτύμβιον του. Στρέψατέ τῳ τῶρα τὰ νῶτα καὶ χαιρετίσατε τὸ 1878 κόπτοντες τὴν βασιλόπητά σας.

Νέον ἔτος, νέαι ἐλπίδες, νέαι προσδοκίαι, νέαι εὐχαί, νέα δῶρα, τὸ πᾶν εἶναι νέον, νωπὸν καὶ ἀφράτον ὡς ἐπιτυχημένη βασιλόπητα. Μάλιστα, κυρίαι καὶ κύριοι, νέαι ἐλπίδες καὶ δι' αὐτὴν ἀκόαη τὴν γεροντοκόρη τῆς συνοικίας, ἦτις, μὴ προσέχουσα εἰς τῶν ὀδόντων τῆς τὸν σεισμὸν, μετὰ δεκαεξαετοῦς ἀθωότητος κρύπτει τὴν πρώτην βοσκάν τῆς βασιλόπητας ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιόν της διὰ νὰ ἴδῃ καθ' ὕπνου τὴν μορφήν τοῦ ἀγνώστου μελλονόμενου της.

Πρὶν ἢ εἰπέτε ἀνατεῖλῃ ὁ νέος τοῦ νέου ἔτους ἥλιος, ἤρχισαν νὰ μοὶ ἔρχονται, σπεύδουσαι ἢ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, αἱ ἀνθοδέσμαι, τότεν μεγάλαι καὶ τόσοσιν πολλαί, ὥστε πρὸς στιγμὴν ἤρχισα σπουδαίως νὰ σκέπτομαι ἂν, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθάνωμαι, ἦμαι ὡραία τις χορεύτρια κηρυχθεῖσα ἐν καταστάσει ἀνθοβολίας. Ἄνθη παντὸς χρώματος καὶ πάσης εὐωδίας, παντὸς κλίματος καὶ πάσης ζώνης, συγκεντρωθέντα ἐν τῷ δωματίῳ μου τὸ μετέβαλον εἰς ὠραῖον ἀνθῶνα, πρὸς ὃν ἐπίζηλα θὰ ἠτέμειζον τὰ ὄμματα αὐτῶν, ὁ δεινὸς ἀνθοτρόφος Man Vieweg, ὁ Koch, ὁ Minike, ὁ Wentzel καὶ ὁ Μεταξᾶς, ὅστις εἶναι τὸ ἀνθος τῶν ἀνθοκόμων τῆς Πόλεως, τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς Καταστένου. Μετὰ τὰς ἀνθοδέσμας ἤρχισαν νὰ μ' ἐπισκέπτανται τὰ λοιπὰ ἀγιοθασιλειάτικα, ἅτινα ἐδεχόμενι μετ' εὐμενοῦς καὶ ἐνδομύχου εὐχαριστήσεως τὴν ἐποίαν ἐφρόντιζον νὰ περιβάλω, ὡς ὁ φαρμακοποιὸς τὸ ἐπίχρυσον καταπότιον, μὲ ἀρκετὴν δόσιν εὐγενοῦς ἀξιοπρεπείας.

Δὲν θὰ εἶς περιγράψω ὅλα μου τὰ δῶρα. Τοιαύτη ἐπιθεώρησις, ἔστω καὶ σαββατιαία θὰ ἦτο πολὺ μακρὰ. Ἐλαβον πολλὰ πράγματα συνεννοῦντα τὴν εὐφυίαν τοῦ τεχνίτου μετὰ τῆς φιλοκαλίας του. Μερικὰ ἐξ αὐτῶν ἦσαν καὶ κωμικὰ, ἀλλὰ κωμικότητος δηκτικωτάτης. Ἴδου ἐν δεῖγμα:

Μοὶ ἐστάλη εἷς ἐπίσκοπος, ὄχι ἀληθινὸς, ἀλλὰ ἀπὸ μου καθ' αἶ. Ἰσταται ὀρθὸς ὡς δικαιοσύνη, καὶ ἔχει φυσιογνωμίαν γλυκεῖαν καὶ ἰλαρὰν, ἐμπνέουσαν σεβασμὸν. Βλέμμα καθαρὸν, διαυγές, ἐν κατανύξει ἀτενίζον, καὶ οἶονεὶ συνοδεῦον μίαν ἀγίαν καὶ μεγάλην ιδέαν. Ἐὰν ἀκολουθήσῃ τὴν εὐθεῖαν τάσιν τοῦ βλέμματός του, εἰς τὴν ἄλλην τῆς εὐθείας ἄκραν ἀφεύκτως θ' ἀνακαλύψῃ τὸν παράδεισον. Μέτωπον εὐρὺ καὶ σοβαρὸν, ἐφρύτιδωμένον ἐκ τῶν μεγάλων ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου φροντίδων σὲ ἠνάγκαζε νὰ συλλάβῃς ἐπ' αὐτοφώρῳ τὴν ιδέαν ὅτι τοιοῦτοι ἔπρεπε νὰ ὦσιν ὅλοι οἱ ποιμενάρχαι τοῦ Γένους. Κάτω πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ ἐπισκόπου εὐρίσκεται ἐφρύμιμένον ἐν βιβλίον κλειστὸν, ἐφ' οὗ ἐπιγράφεται: Πίστευε καὶ μὴ ἐρεύνα. Πρὸ τῆς βίβλου κεῖται ἐν ἀνθρώπινον κρανίον, ἐφ' οὗ τὴν κορυφὴν γέγραπται: Μὴ μου ἄπτου.

Τὸ μὴ μου ἄπτου περιορίζει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὰς τέσσαρας μόνον αἰσθήσεις, καὶ καταδικάζει τὴν ἀφῆν νὰ τηρῇ αὐστηρὰν οὐδετερότητα. Τοῦτο ἐξηρέθισε τὴν κοινήν γνώμην τῶν δακτύλων μου, οἵτινες ἐν τῇ τελείᾳ αὐτῶν πολιτικῇ ἀνατροφῇ καὶ τῇ διπλωματικῇ περινοίᾳ, διεῖδον ὅτι τὸ μὴ μου ἄπτου προσβάλλει κατ' εὐθεῖαν τὰ ἀγγλικὰ συμφέροντα τῆς χειρός μου. Ἐμπρὸς λοιπὸν, πόλεμος ὑπὲρ τῶν ἀγγλικῶν συμφερόντων τῆς χειρός μου. Ἀλλὰ μόλις τὸ πρῶτον τάγμα τῶν δακτύλων μου ἤγγισε τοῦ κρανίου τὴν κορυφὴν, εὐθὺς τὸ καταπέτασμα τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐπισκόπου σχίζεται εἰς δύο ἀπὸ ἀνωθεν ἕως κάτω, εἰς δὲ τὴν θέσιν τοῦ μυελοῦ, ἐκεῖ, ὅπου ἐδρεύει ὁ νοῦς καὶ ἐμφωλεύουσιν αἱ ιδέαι, ἐντὸς τῆς σεβασμίας ἐκείνης κεφαλῆς, ἀντὶ μυελοῦ καὶ ἀντὶ νοῦς, βλέπετε, φίλτατε, νὰ ὑπάρχῃ ἐν πινάκιν πληρὸς μπαρμπανίων τὰ μπαρμπανιὸν εἶσιν ἡ μεγάλη ιδέα τοῦ ἐπισκόπου.

Ἐποία σπουδαία κίνησις κατὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους ἐν τῇ Μεγάλῃ ὁδῷ τοῦ Πέρα. Ἡ ἀγορὰ τῶν δώρων εἶναι ἐορτὴ, εἶναι πανηγυρίς. Τὸ πλῆθος εἰσέρχεται καὶ ἐξέρχεται εἰς τοῦ Bon Marche, ὅστις εἶναι τῶν καταστημάτων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὁ πατριάρχης. Ἀναβαίνει τὰ πατώματα τοῦ Γερμανικοῦ Παζάρ, τοῦ ὁποῦ ἡ εἴσοδος φράττεται ὑπὸ σμήνους ἐπαρχιωτῶν ἐπιμενόντων νὰ χάσῃσι πρὸ μιᾶς παμμεγέθους πλαγγῶνος. Περιεργάζεται τὰ ὠραῖα πράγματα τοῦ Πυγμαλίωτος, καὶ ἐπιστᾶ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὰ περίεργα τοῦ Pereheron.

*Ἔσο πατὴρ καὶ ἂν δύνασαι μὴν ἀγοράσης ἐν κα-

τι τι διὰ τὰ τέκνα σου. Οἱ μικροὶ αὐτοὶ πολλοὶ, αἱ χρηταὶ τῆς πατρίδος ἐλπίδες, ὡς θὰ τοὺς ἀπεκάλει ὁ πρῶτος τυγῶν δημοδιδάσκαλος, εἰσὶ τόσον ἀπαιτητικοὶ κατὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους! Τὸ δῶρον εἶναι δικαίωμα των καὶ ἐννοοῦσι νὰ τὸ ὑπερασπισθῶσι μέχρι δακρύων. Οἱ μικροὶ αὐτοὶ ὅπουταν γείνωσιν ἄνδρες, εἰς ἐξακολουθῶσι καὶ τότε μετὰ τῆς αὐτῆς ζήσεως τὴν αὐτὴν πολιτικὴν, δυστυχία εἰς ὃν τινα ἤθελε προσβάλλει τὰ πολιτικὰ αὐτῶν δικαιώματα.

Ἐδῶ, πρὸ τοῦ ὑελώματος τούτου, δύο μικρὰ, δύο πτωχὰ, εἰς ἀδελφός, ἴσως καὶ μία ἀδελφή, δύο ὄφρανα, δύο ξανθὰ, δύο ὁμοιάζοντα τοῦ Ραφαήλ τὰ Χερουβεὶμ, ἀτενίζουσι στραγγύλους τοὺς ἀθώους αὐτῶν ὀφθαλμοὺς καὶ βλέπουσι καὶ θεωροῦσι καὶ περιεργάζονται καὶ σχολιάζουσι μετ' ἀκριθείας Γερμανοῦ φιλολόγου μίαν λαμπρῶς ἐστολισμένην κοῦκλαν. Ἄ! ἂν ἠδύναντο νὰ τὴν ἀποκτήσωσι! Πόσον θὰ ἦσαν εὐτυχῆ! Ἀἴρνης: κρημνησθητε γρήγορα ἀπὸ ἐκεῖ, τοῖς λέγει ἀγέρωχον τὸ στόμα χυδαίου ὑπαλλήλου. Τὰ δὲ μικρὰ, μετ' ὀφθαλμοὺς εἰς τὴν γῆν ἐρριμμένους, φεύγουσι, μετ' ὁ παράπονον εἰς τὰ χεῖλη, ὡς ἔντρομοι λαγίδες. Δυστυχῆ, πτωχὰ! Διὰ σὰς, καὶ αὐτὴ ἡ θεία ἐνδὸς παιγνίου εἶναι ἀπηγορευμένη. . . . .

Ἄν ἤμην πλούσιος, ἂν ἤμην ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἔχουσι τὴν εὐτυχίαν νὰ προσφέρωσι δῶρα, θὰ ἠγάραζον ἐν τηλέφωνον καὶ θὰ τὸ προσέφερον εἰς τὸν κύριον Μ. Χουρμούζην, ὅστις τότε ἀντὶ μᾶς, εὐχαρίστως δέκα θὰ εἶδε τηλεφωνικῶς τὰς μαρτυρίας του ἐν τῇ οἴκῃ τοῦ Νικομηδείας, χωρὶς ν' ἀναγκάζηται νὰ διασχίξῃ, γέρον ἄνθρωπος, πελάγη καὶ ὠκεανούς, ἀπὸ τῆς νήσου Ἀντιγόνης μέχρι τῶν μυχῶν τοῦ Κερατίου κόλπου, ὡς ὁ Ἰάσων, ὁ Κολόμβος, ὁ Κούκ καὶ οἱ λοιποὶ θαλασσοπόροι, διακινδυνεύων, ὡς ἄλλος Ὀδυσσεύς, νὰ νευαγήσῃ, ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ, ἐπὶ νήσου νύμφης τινὸς Καλυψοῦς.

Ἄ! σεῖς τῶν ὑποίων τὰ θυλάκια σὰς δίδουσι θάρρος πρὸς ἀγοράν, ὅ,τι καὶ ἂν ἠγοράσατε κατὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους πλούσιον πολῦτιμον, ποτέ του δὲν θὰ λάβῃ τόλμην νὰ καυχῆθῃ ὅτι ἀξίζει τόσον ὅσον τὰ ἄνθος, τὸ φύλλον τὸ πράσινον, ὅπερ μόνον ὠραίαν κυριακὴν ἠγοράσατε ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τῆς ὁδοῦ Νανέ. Οὐδέποτε ἐγένετο εὐχαιστέρη χρησιμοποίησις τῶν ἀνθῶν! Ἡ ἀγαθοεργία ἴσως διὰ πρώτην φοράν ἐν Βυζαντίῳ μετεχειρίσθη μέσον τόσον ἀθῶον, ὠραῖον καὶ εὐώδες. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἢ ἐπὶ ἡμέρας διατήρησις τῶν ὄφρανῶν τῆς χήρας ἐξηρηάτο ἐξ ἐνδὸς ἄνθους. Ἐξ ἐνδὸς πράσινου φύλλου

ἐκρεμάτο ἡ ζωὴ πολλῶν ἀσθενῶν. Ἡ νεότης, ἡ ὠραιότης, ἡ εὐγένεια ἐγένοντο πωλήτριαι τῶν ἀνθῶν. Εὐγε εὐγενεῖς ἀνθοπώλιδες! Ἄνθη καὶ σεῖς μεταξὺ τῶν ἀνθῶν σας ἐπωλεῖτε τὰ ὠραῖα των χρώματα, τὴν εὐωδίαν των, τὴν ζωηρότητα, τὴν ὄρεσιν των διὰ νὰ φέρητε τὴν τροφήν, τὴν υἰείαν, τὴν ζωὴν, μίαν εὐτυχῆ ἀναπνοήν, εἰς τὰ θύματα τῆς ταλαιπωρίας, διὰ νὰ δώσητε μίαν στρωμνὴν εἰς τὸ μικρὸν ἐκεῖνο παιδίον, ὅπερ κοιμᾶται ἐπὶ τοῦ ἀχύρου. Ἀπεκοιμήθη χωρὶς νὰ φάγῃ, καὶ ὄνειρεύεται ἐν μεγάλῳ, πολὺ μεγάλῳ ψωμίῳ.

Εὐγέ σας, κυρίαί! Χάριν τοῦ ὄφρανοῦ ἐφορέσατε τὴν ἐμπροσθὲλάν τῆς ὑπηρετίας σεῖς αἰζῶσαι ἐν τῇ ὀλιότητι. Χάριν τοῦ ἀσθενοῦς ἡ μέταξα προσετρίβη εἰς τὸ βῆκος. Χάριν τοῦ πεινῶντος οἱ ἀδάμαντες κατέβησαν εἰς τὸ μαγειρεῖον.

Ὅποτε τοιαῦτα ἔργα συμβαίνουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, χαίροντες οἱ ἄγγελοι τὰ θεωροῦσιν ἐκ τῶν παραθύρων τοῦ οὐρανοῦ.

Μερικοὶ ὄχι μόνον δὲν ἠδέοκῃσαν ἀκόμη νὰ ἐπισκεφθῶσι αὐτοπροσώπως τὸ Ἐργαστήριον, ἀλλὰ μὴδὲ τὰ ἐπισκεπτήρια αὐτῶν τῷ ἔσταλαν.

Τὸ μὴ γνῶτω ἢ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου εἶναι βέβαια ῥητὸν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ πᾶς καλῶς χριστιανὸς πρέπει νὰ τὸ ἀκολουθῇ.

Ἄλλὰ χωρὶς νὰ φανῇ ὅτι γνωρίζω τὰς διπλωματικὰς σχέσεις τῆς δεξιᾶς των καὶ τῆς ἀριστερᾶς των ἐπιτρέπω εἰς τὴν γραφίδα μου νὰ γράψῃ ὅτι οἱ κύριοι Μερικοὶ δὲν ἐφάνησαν εἰς τὸ Ἐργαστήριον διὰ νὰ μὴ μάθῃ ἡ δεξιὰ των τὸ τί κάμνει ἡ ἀριστερὰ των.

Ἠξεύρετε τί εἶναι τὸ Ἐργαστήριον;

Εἶναι τὸ γάλα διὰ τὸ ἔκθετον. Εἶναι τοῦ παιδίου ὁ ἄρτος. Εἶναι ἐν πέδιλον διὰ τὸν μικρὸν του πόδα. Εἶναι ὁ ζωμὸς τοῦ ἀσθενοῦς. Εἶναι τὸ βιβλίον τοῦ μαθητοῦ. Εἶναι ἡ βακτηρία τοῦ χωλοῦ. Εἶναι τὸ στίγμα τῆς κόρης τῆς πτωχῆς. Εἶναι φραγμὸς φράττων τῆς παραπτώσεως τὴν ὁδόν. Εἶναι ἡ χαρὰ τῆς χήρας μητρὸς. Εἶναι τὸ μειδιάμα εἰς τὰ χεῖλη τοῦ ὄφρανοῦ. Εἶναι ἐν πανίον διὰ τὸ βρέφος. Εἶναι ἡ εὐχὴ εἰς τὸ στόμα τῶν πεινῶν. Εἶναι ἐν ἐνδύμα διὰ τὸν γυμνόν. Εἶναι ἡ θερμότης, ἡ υἰεία, ἡ ζωὴ, ἡ τιμιότης, ἡ ἠθικοποίησις, ἡ ἐργασία. Ἐὰν ἡ ἐργασία εἶναι προσευχῆ, ὡς εἶπεν εἰς ἐνάρετος, ὦ, τότε εἰσέλθετε, εἰς τὸ Ἐργαστήριον, ἀποκαλύφθητε καὶ γονυπετήσατε. Εἶναι ναός.

ΕΓΩ.

Ὁ ὑπεύθυνος Ε. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ καὶ Σ²⁵.